

י"ז תמוז, תשע"ג
25 יוני, 2013

סימוכין: ערר 3/2013

לכבוד

מר שעה קרפ

מנכ"ל תאגיד המים והביוב "מעיינות הדרום"

ככר ז'בוטינסקי

דימונה 86000

בפקס: 08-6227975

ובאמצעות ב"כ עו"ד רעות בן נועם

ממשרד עו"ד זיכל-פדהאל ושות', בפקס': 0722-448527

מר אפי בן ברוך

מנכ"ל מפעל וישיי ישראל בע"מ

אזור תעשייה חדש

דימונה, 8610000

בפקס: 03-5100836

ובאמצעות ב"כ עו"ד שלו בראנץ

ממשרד עו"ד עמית, פולק, מטלון ושות', בפקס: 03-5100836

שלום רב,

החלטה בערר מפעל וישיי דימונה נ' תאגיד "מעיינות הדרום"
לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב

הבקשה בערר

ביום 18.2.2013 התקבל במשרדנו ערר של מפעל וישיי דימונה (להלן – **העורר**) לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב, תשס"א – 2001, המבקש לבטל את החלטת תאגיד המים והביוב "מעיינות הדרום" (להלן – **החברה**) מיום 30.8.2012, להטיל חיוב על העורר בגין הזרמה, לכאורה, של שפכים אסורים למערכת הביוב של החברה, לפי כללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), תשע"א – 2011 (להלן – הכללים). כמו כן, ביקש העורר כי נתלה את הליכי הגבייה של החברה. העורר טוען כי:

1. נקודת הדיגום שעל בסיסה הסתמכה החברה בהודעת החיוב אינה נכונה.
2. הדיגום שהתבצע ע"י החברה (דיגום חטף), אינו מדויק מבחינה מקצועית.
3. הדיגום נערך מבלי שהועברה תכנית דיגום אל העורר.
4. תכנית הניטור של החברה לא אושרה על ידי המשרד להגנת הסביבה.
5. החברה מתעלמת משורה של דיגומים נוספים שנעשו בחצר העורר בהם לא התגלו חריגות בשפכים המוזרמים למערכת הביוב.

העובדות הנדרשות לעניין:

- מעיון בחומר שהוגש לפניי, ועל בסיס החומר הקיים במשרד להגנת הסביבה עולים הנתונים הבאים:
1. העורר הינו מפעל לייצור רכיבים למעגלים מודפסים הפועל באזור התעשייה בדימונה.
 2. ספיקת השפכים התעשייתיים של העורר, מקורם בתהליכי ייצור, שטיפות מתקן ה-DI, רכו RO וניקוז מגדלי קירור.
 3. העורר מזרים את שפכיו למט"ש דימונה שבאחריות החברה.
 4. בתאריך 18.6.2012 ביצעה החברה דיגום חטף (אקראי) בשוחת ביוב הממוקמת כ- 20 מטרים מחצר העורר. תוצאות הדיגום שהתקבלו ע"י מעבדת "אמינולאב" הראו תוצאות חריגות לשמן מינרלי: 39 מג"ל במקום 20 מג"ל המותרים להזרמה למערכת הביוב על פי הכללים ועל פי תקנות המים (מניעת זיהום מים)(מתכות ומזהמים אחרים), התשס"א – 2000 (להלן – התקנות).
 5. בעקבות תוצאות הדיגום נשלחה דרישת תשלום בגין שפכים אסורים בתאריך 30.8.2012.
 6. בתאריך 8.11.2012 פנה בא כוח העורר לחברה לביטול דרישת התשלום. טענות העורר היו כי:
 - א. דיגום החטף שעל בסיסו חושב החיוב מוטעה ואינו משקף את איכות שפכי העורר.
 - ב. הדיגום בוצע בתוך שוחת ביוב שאינה נמצאת בשליטת העורר וכי ניתן בקלות לפתוח אותה וכי הושלכה אליה פסולת מוצקה.
 - ג. החברה נעתרה לבקשת העורר לבצע דיגום במיקום אחר בתוך חצר העורר.
 - ד. החברה לא נימקה לעורר את החלטתה לכלול אותו בתכנית הניטור שלה.
 7. בתאריך 13.11.2012 השיב בא כוח החברה לעורר בגין השגותיו אלה ושטח טענותיו כדלקמן:
 - א. הדגימה נלקחה משוחת ביוב המקבלת אך ורק את שפכי העורר.
 - ב. שוחת הביוב סגורה, מבודדת ונקייה.העורר נכלל בתכנית הניטור שהוגשה ע"י החברה, ונציגיה אף נכחו בכנס ייעודי שערכה החברה בנושא בתאריך 25.3.2011.
 8. בתאריך 4.12.2012 נשלחה בקשה נוספת ע"י בא כוח העורר לביטול דרישת התשלום בה הועלתה טענה נוספת בדבר זה שהחברה שינתה את מיקום נקודת הדיגום לאחר שנוכחה כי הדיגום בשוחה החיצונית אינו משקף את איכות השפכים המוזרמת מהעורר.
 9. לאחר הדיגום בגינו נשלח חיוב נשוא ערר זה, נעתרה החברה לבקשת העורר וביצעה מספר דיגומים נוספים בשוחת ביוב הנמצאת בחצר העורר. הדיגומים שנערכו בתאריכים הבאים: 5.8.2012, 20.9.2012, 14.10.2012, הצביעו על עמידה באיכות השפכים המותרת להזרמה למערכת הביוב.
 10. בתאריך 21.1.2013 שלח ב"כ העורר בקשה נוספת לחברה כתזכורת לביטול דרישת התשלום שהוצאה על ידה.

אגף מים ונחלים

11. במהלך חודש ינואר 2013 שלחה החברה לעורר התראה בגין אי תשלום מים וביוב, ובתאריך 29.1.2013 שלח ב"כ העורר בקשה נוספת לחברה לביטול דרישת התשלום ולהקפאת הליכי הגבייה כנגד העורר, עד לבירור החיוב מולו.
12. ביום 17.2.13 התקבלה אצל העורר התראה אחרונה לפני ניתוק מים, ובתאריך 18.2.2013 פנה ב"כ העורר לחברה בבקשה לביטול דרישת התשלום וציון, כי הגיש ערר למוסמך לפי חוק תאגידי מים וביוב. ערר זה אכן הוגש באותו היום.
13. ביום 6.3.2013 ולאחר מכן בתאריך 1.5.2013 פניתי לחברה ולבא כוחה להשמעת טענותיהם בטרם מתן החלטה בערר.
14. בתאריך 9.5.2013 שלח ב"כ החברה את תשובתה ובו פירט את טענותיה בנוגע לערר כדלקמן:
 - א. החברה נענתה בחיוב לבקשת העורר ושינתה את מיקום נקודת הדיגום כך שיהיה בתוך חצר העורר. עם זאת, טוענת החברה שכלל לא נפלה טעות בדיגום שביצעה אצל העורר בשוחת הביוב החיצונית, וכי הדיגום במיקום זה מאפיין את שפכי העורר מאחר ושוחה זו קולטת אך ורק את שפכי העורר.
 - ב. החברה מציינת כי בעת נטילת הדגימה בשוחת הביוב החיצונית היא היתה נקייה מכל פסולת ואת זאת ניתן לראות בצילומים של פנים השוחה בעת הדיגום, ועקב כך דוחה את טענת העורר בדבר המצאות פסולת מוצקה בשוחה.
 - ג. בתאריך 18.2.2013 החברה הודיעה לעורר כי היא בוחנת את הטענות שהועלו על ידו מיום 4.12.2012 ותודיע על תוצאות בדיקתה. כמו כן, הודיעה החברה לעורר כי היא מעכבת את הליכי הגבייה עד להשלמת הבדיקה.
 - ד. לעניין טענת העורר באשר לתכנית הניטור, החברה סבורה כי פגם זה אינו פוסל את חיובו של המפעל בהתאם לכללים (מתוך תשובתה של החברה למוסמך).
 - ה. לסיכום טענותיה, החברה סבורה כי לא נפל פגם כלשהו בדרישת התשלום שהוציאה לעורר. עם זאת, היא מציינת בשנית את עיכוב הליכי הגבייה על ידה עד לבירור הסוגיה.

דיון והחלטה

15. התוספת הראשונה לכללים והתוספת לתקנות קובעות את הריכוז המקסימאלי של שמן מינרלי בשפכים (20 מ"ג/ל) המותר בהזרמה למערכת ביוב של חברה בידי מפעל.
16. שפכים האסורים להזרמה למערכת הביוב, כגון שמן מינרלי, על פי הכללים ועל פי התקנות הינם שפכים הגורמים לנזק למערכת הביוב או ליכולת לטפל בכלל השפכים המוזרמים למט"ש.
17. **לעניין נקודת הדיגום** - מהחומר שהובא בפניי עולה בבירור כי שוחת הביוב החיצונית המרוחקת כ 20 מטר מחצר העורר קולטת אך ורק את שפכיו ועל-כן הדיגום שנעשה בה מאפיין את איכות שפכי העורר בלבד המוזרמים למערכת הביוב. יחד עם זאת, על פי התקנות, יש לדגום שמן מינרלי (ואת יתר המזהמים המפורטים בתוספת לתקנות אלה) ביציאה ממייתקן קדם הטיפול של מפעל (ר' תקנה 15(א) וכן את תקנת משנה (ב) באשר לאופן הדיגום).

אגף מים ונחלים

זאת נקבע בתקנות בכדי לשקף נאמנה וללא סייגים את איכות שפכי התעשייה לפני הזרמתם למערכת הביוב הציבורית. מעבר לכך, בהיעדר חקיקה המסדירה את נקודת הדיגום למהמים מסוימים, נקודת הדיגום, ככלל, צריכה להיות בזרם התעשייתי האחד כאשר קיימים מספר זרמים תעשייתיים, לפני חיבורו עם זרם השפכים הסניטאריים, וזאת בין אם חלקם עבר טיפול במיתקן קדם טיפול ובין אם לאו. כמו כן, הנקודה צריכה להיות סמוכה ככל הניתן למיתקן קדם הטיפול של מפעל ובוודאי שבחצרו, כדי להימנע מספקות ומחלוקות באשר לאיכות שפכיו בנקודת דיגום שמחוץ לחצרו. זאת, גם אם בדוק ומוכח שאינה מהולה עם שפכים או פסולת מוצקה של גורמים אחרים. זאת, שוב, כדי לאפיין באופן המיטבי את איכות שפכי התעשייה המוזרמים ממפעל למערכת הביוב הציבורית.

18. **לעניין אופן הדיגום** – כאמור, הדיגום אמור להתבצע כמפורט בתקנה 15(ב) לתקנות שזו נוסחה: "לשם דיגום שפכים, יוזרמו שפכי מיתקן קדם-טיפול לאחר סינון דרך מכל, שקיבולו ככמות ספיקת הקולחים, במשך שעתיים או 10 מטרים מעוקבים, לפי הקטן יותר, ואשר לא יפחת מחמש מאות ליטר." כמו כן, למיטב ידיעתנו שפכי העורר מוזרמים באופן רציף למערכת הביוב של החברה ולא באופן מנתי כך שדיגום חטף הוא סוג הדיגום הנכון לשיקוף אמין של איכות שפכי התעשייה של העורר.

19. על פי האמור בספר Standard Methods For the examination of Water and Wastewater במהדורתו האחרונה (22) המשמש כמדריך רשמי ובינלאומי לנושאי דיגום ועליו, בין השאר, מתבסס המשרד להגנת הסביבה, לקיחת הדגימה המיטבית לאנליזה של המזהם שמן מינרלי היא באמצעות דיגום חטף. על-כן, לעניין ביצוע דיגום חטף פעלה החברה נכון מבחינה מקצועית. עם זאת, יש להניח כי לא בוצע האמור בתקנה 15(ב) לתקנות, מאחר והדיגום נעשה בנקודה אחרת מן הנדרש על פיהן. בהקשר זה, אציין כי ככל שחברה אינה יכולה מסיבות כאלה ואחרות לבצע את הנדרש בתוך חצר המפעל הרלוונטי, באפשרותה, בממסגרת סמכותה לפי סעיף 51(א)(2) לחוק להורות למפעל לבצע בעצמו את הדיגום בהתאם להוראותיה (אשר אמורות להיות לכל דין והנחיות מקצועיות בתחום), ולהציג לה את תוצאות הדיגום.

20. חרף האמור יצוין, כי הימצאות של המזהם שמן מינרלי שריכוזו הנמדד עולה על הנדרש כמפורט בתקנות ובכללים כאחד, באופן האסור בהזרמה למערכת הביוב של חברה, גם כן על פי הכללים והתקנות כאחד, בשוחת ביוב מחוץ לחצר העורר אולם הקולטת רק ואת כל שפכי העורר, לרבות שפכים סניטאריים, מעידה על כך שהעורר הזרים שפכים מחוץ למפעלו שאינם עומדים באיכות הנדרשת.

21. ריכוז גבוה וחרגי זה של 39 מג"ל במקום 20 מג"ל שנמצא לאחר מיהול השפכים התעשייתיים עם השפכים הסניטאריים, מעיד על כך שבעת לקיחת הדגימה, מתקן קדם הטיפול שהיה אמור להפריד את השמן המינרלי ולהביאו לריכוז המותר על פי הדין, לא פעל כיאות, או שלא פעל כלל, וכתוצאה מכך היתה הזרמה של שפכים אסורים למערכת הביוב. אם נמצא ריכוז חריג של שמן מינרלי (39 מג"ל במקום 20 מג"ל) בשפכים מהולים (תעשייתיים עם סניטאריים), הרי שיהיה זה סביר להניח כי אילו נדגם המזהם הנדון כנדרש, ביציאה ממיתקן קדם הטיפול, היתה מתגלית

אגף מים ונחלים

חריגה גבוהה בהרבה מזו שנמצאה בשפכים המהולים. בהקשר זה, ראוי להזכיר את הנורמה החקוקה בתקנה 3(ב) לתקנות: "לא ימהל אדם שפכים בשפכים או במים ולא יגדיל את צריכת המים בקו הייצור, במטרה להקטין את ריכוז המזהמים שבשפכים". וכן את הנורמה בתקנה 3(ג) לתקנות: "לא יזרים אדם מחוץ למפעלו שפכים שלא טופלו במיתקן קדם-טיפול ושריכוז המזהמים שבהם עולה על האמור בתוספת".

22. **לעניין העברת תכנית הדיגום אל העורר** – במכתב ב"כ החברה אל ב"כ העורר מתאריך 13.11.13 מבחירה החברה שהודעה נמסרה לעורר כי הוא נכלל בתכנית הניטור שלו, ואף ציינה כי בכנס מקצועי שערכה למפעלים בתחומה נכחו נציגי העורר שאף קיימו התייעצויות עם נציגיה בנוגע לתכנית הניטור של העורר.

23. **לעניין אישור תכנית הניטור ע"י המשרד להגנת הסביבה** – בדיקה מול מחוז דרום במשרדי העלטה כי החברה הכינה תכנית ניטור לשפכי תעשייה כמתחייב בתקנה 10 לתקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), התש"ע – 2010, (להלן – תקנות איכות מי קולחין) הגישה אותה לממונה סביבה והיא אושרה בהתאם להוראות ממוני סביבה להגשת תכניות הניטור שהוצאו לפי תקנה זו.

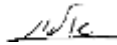
לסיכום כל האמור לעיל, לאחר עיון בחומר שהוגש לפני ובירור שעשיתי עם נציגי מחוז דרום במשרדי, אני קובע כי נקודת הדיגום שנבחרה לבחינת איכות שפכי התעשייה של העורר אינה תואמת את הנדרש בתקנות.

24. את המזהם שמן מינרלי וכל יתר המזהמים המפורטים בתקנות יש לדגום ביציאה ממתקן קדם הטיפול כמפורט בתקנה 15(א), ולעניין אופן הדיגום יש לבצע כמפורט בתקנה 15(ב). לעניין שיטת הדיגום, עליה להיות מסוג חטף וזאת בכפוף לסוג המזהם הנבדק. הנחיות ממונה הסביבה לתכנית ניטור שפכים לפי תקנה 10 לתקנות איכות מי קולחין קובעות כי ככל שאצל העורר קיימים מספר זרמים תעשייתיים, נקודת הדיגום צריכה להיות בזרם התעשייתי האחד, לפני חיבורו עם זרם השפכים הסניטאריים.

25. בד בבד, מאחר ותוצאות הדיגום של שפכי העורר בנקודת הדיגום שביצעה החברה בתאריך 18.6.12, מחוץ לחצר העורר ושל שפכים מהולים של תעשייה וסניטאריים, עדיין הצביעה על חריגה מהריכוזים המותרים בתקנות ובכללים, אני מותיר לשיקול דעתה של החברה כיצד לנהוג במקרה דנה.

26. אף על פי כן, אמליץ לחברה לשקול בחיוב שלא להתחשב בתוצאות הדיגום מתאריך 18.6.12 ככל שתמצא, כי החריגה שנמצאה לא גרמה לנזקים כלשהם למערכת הביוב שבאחריותה, כולל מתקן הטיפול בשפכים. זאת בין השאר מכיוון שנענתה בחיוב לבקשת העורר לבצע דגימות בתוך חצרו ואלה לא העלו חריגות כלשהן, וכן מכיוון שעד לעת עתה בחרה לעכב החלטתה בהמשך הליכי הגבייה, המהווים פועל יוצא של חריגות הדיגום בנקודת הדיגום שביצעה.

לפי סעיף 52(ב) לחוק, הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המוסמך רשאי לערער עליה לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצא הנכס של העורר, בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום שנמסרה לו.

אלון זס"ק

המוסמך לפי סעיף 52(א) לחוק תאגידי מים וביוב

העתק:

ד"ר ישעיהו בר אור, סמנכ"ל בכיר למשאבי טבע
גב' שולי נזר, סמנכ"לית בכירה תעשיות ורישוי עסקים
עו"ד דלית דרור, היועצת המשפטית
מר גיא סמט, מנהל מחוז דרום
ד"ר יעל מייסון, מנהלת אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות
מר עפרי חזיז, מרכז שפכי תעשייה מחוז דרום
גב' אתי נתן, הממונה על שפכי תעשייה
עו"ד ליאורה עופרי, הלשכה המשפטית
מר אמיר שישה, יחידת הממונה על התאגידיים, הרשות הממשלתית למים ולביוב
מר שעה קרפ, יו"ר פורום מנכ"לי תאגידי המים והביוב